

Xây dựng công cụ đánh giá chương trình giao rừng tự nhiên ở Dak Lak: Tổng quan

**Tài liệu phát
02**

Từ 1999-2002, Chương trình Giao rừng tự nhiên ở Dak Lak được tiến hành với mục tiêu (1) duy trì và phát triển độ che phủ của rừng được giao (rừng sau khi giao cho người dân sẽ được quản lý, bảo vệ tốt hơn về diện tích và trữ lượng) và (2) phát triển kinh tế đối với những hộ nhận rừng (người nhận rừng sẽ thu được lợi ích từ những khu rừng đã giao để góp phần nâng cao đời sống của họ).

Sau 3 năm thực hiện tổng diện tích rừng đã giao trên toàn tỉnh là 16.199 ha. Để khẳng định tính hiệu quả của chương trình giao rừng tự nhiên ở cấp cơ sở, Sở Nông nghiệp Phát triển Nông thôn Dak Lak, với sự hỗ trợ của tổ chức Hợp tác kỹ thuật Đức (GTZ), triển khai một dự án đánh giá chương trình này.

Tiến trình thiết kế công cụ đánh giá bắt đầu với hai mục tiêu cơ bản của chương trình giao rừng tự nhiên. Từ hai mục tiêu này, các mục tiêu đánh giá được nhóm nghiên cứu xác định.

Mỗi mục tiêu đánh giá này được coi là một chủ đề chính cần đánh giá, trong đó nhóm nghiên cứu xác định các nhân tố chính liên quan đến từng chủ đề. Từ những nhân tố này (còn được gọi là tiêu chí đánh giá), các chỉ số đánh giá được xây dựng, bao gồm cả các chỉ số định tính và chỉ số định lượng. Sau đó, nguồn số liệu và kỹ thuật thu thập số liệu được xác định cho từng chỉ số đánh giá.

Bước tiếp theo là xây dựng các công cụ thu thập số liệu cho từng kỹ thuật thu thập số liệu đã được xác định (VD: bảng câu hỏi cho điều tra vấn hộ, bảng câu hỏi phỏng vấn sâu những người chủ chốt, danh mục các nội dung chính cần quan tâm trong thảo luận nhóm, các thông tin chính cần thu thập khi đi lát cắt rừng, v.v.).

Những công cụ thu thập số liệu này được tiến hành thử nghiệm ở một điểm. Sau đó, nhóm nghiên cứu tiến hành điều chỉnh lại trước khi triển khai đánh giá rộng tại hiện trường.

Như vậy, việc xây dựng công cụ đánh giá được tiến hành qua các bước chính sau:

1. Xác định chủ đề/ vấn đề cần đánh giá
2. Xác định các nhân tố/ yếu tố chính liên quan tới từng vấn đề cần đánh giá
3. Xây dựng các chỉ số đánh giá cho từng nhân tố chính
4. Xác định (các) nguồn số liệu và kỹ thuật thu thập số liệu cho từng chỉ số đánh giá

5. Xây dựng công cụ thu thập số liệu cho từng kỹ thuật
6. Thử nghiệm các công cụ
7. Điều chỉnh công cụ thu thập số liệu để áp dụng trên quy mô rộng

(Nguồn: các thông tin trong tài liệu này được tóm tắt từ tài liệu “Hướng Dẫn Đánh Giá Chương Trình Giao Rừng Tự Nhiên Cấp Thôn Buôn” của các tác giả Trần Ngọc Thanh, Nguyễn Quang Tân và Thomas Sikor, Sở NNPTNT Dak Lak, tháng 6/2003.)